

пептръ

МШТЕ, ШМЪ ШІ ДІТЕРАТУРЪ.

№. 34.

Luni, 20. August.

1845.

О дпчкаре де традѣкдіе.

(Брмаре)

31. Атѣчї кѣнд порпїрѣдї палїадї дп провїдїїле кѣмпѣрате саѣ рѣпїте чїне въ шїа де консѣлї? Мї се паре кѣ оамепїї пѣ атѣт в'аѣ фѣкѣт оноаре прїп адѣпѣрї петрекѣтоаре, кѣт в'аѣ трїмїс дп зр-та воастрѣ орѣрї трїсте, потрївїте дѣшмапїлор саѣ прѣдѣторїлор. Шї атѣчї тѣ монстрѣ че ешї спѣркат шї кѣмплїт аї кѣтезат а деклара, кѣ депѣртареа теа дїп патрїе, де шї марторѣ а фѣрѣлеѣї шї а крѣзїмеї тале, дпї ера мїе спре хѣлѣ шї рѣшїне? Дар еѣ токма дп ачел тїмп Пѣрїпдїлор адѣпадї ам кѣпоскѣт пептрїторїѣл род ал ївїреї шї а опїнїеї Воастре де мїне, карїї фѣроареа шї рѣпдга ачестѣї ом лѣпѣдат шї семївїѣ адї фрѣпто пѣ прїп мѣрмѣраре, чї прїп граїѣ шї стрїгаре.

32. Тѣ долїл (luctum) сепатѣлѣї, тѣ дорїнда ордїнѣлѣї кѣлѣреѣ, тѣ жалеа Італїеї, тѣ тачїтерпїтатеа кѣрѣеї пе зп ап, тѣ тѣчереа дп тїнсѣ а жѣдекѣторїїлор шї а форѣлѣї, тѣ челелалте рѣпї кѣте с'аѣ кѣшѣнат статѣлѣї прїп депѣртареа теа ле веї сокотї дп лок де хѣлѣ? Де ар фї фост мерѣрареа теа чеа маї тїкѣлоасѣ, тотѣш

мерїта маї мѣлѣт компѣтїмїре декѣт рѣшїне, шї се пѣтеа сокотї ка дппрезнатѣ кѣ маї мѣлѣт мѣрїре декѣт кѣ дефайтѣ, шї дакѣ ера сѣ'мї факѣ мїе дѣрере, вѣѣ вї се дппѣта де пѣкат шї печїпсте. Сѣ пѣ въ мїрадї де чеа че веѣдї азї, пептрѣ-кѣ въ спѣїѣ ачееа че сїмѣ, дѣпѣ че ам прїмїт дела вої Пѣрїпдї адѣпадї атѣтеа вїнефачерї, атѣтеа чїпстїрї, пѣпѣмаї пѣ о сокотеск де пепорочїре; чї дїп коптрѣ, дакѣ поате фї чева осевїт де стат, че ар адаоѣе спре лѣзда теа, крѣд кѣ еѣ пептрѣ мїне тревѣеам сѣ поѣтеск шї сѣ чер ачел есїл (їсгопїре, сѣргїѣп).

33. Дар ка сѣ алѣтѣр зїоа та чеа маї веселѣ кѣ чеа маї трїстѣ а теа, че шї се паре кѣ е маї де дорїт вѣрѣватѣлѣї вѣп шї дпделепт, а ешї дїп патрїе аша, ка тоѣдї аї сѣї копчетѣденї сѣї орезе сѣпѣтате, ферїчїре шї репѣтоарчере, кѣт мї се дп-тѣмплѣ мїе; саѣ кѣт шї се фѣкѣдїе кѣнд теаї дѣс, кѣ тоѣдї те вѣлѣстѣта шї те аѣрїсїа, тоѣдї дпї поѣтїа ка сѣ пѣ ажѣпдї а маї фаче алѣт кале афарѣ де ачееа? Мїе пре леѣеа теа, кѣнд м'аш веѣеа петре-кѣт де атѣта зрѣ а оамепїлор, маї вѣр-тос фїїнд ачееаш дреапѣт шї кѣвенїтѣ, мїар маї плѣчеа орї че фѣгѣ, декѣт про-вїндїе.

37. Акѣм Епикѣре ал пострѣ скос дпн котец, нѣ дпн шкоалѣ, алѣтѣрѣ дакѣ кѣтезі, авзендіа та (нефінда де фацѣ) кѣ а теа. Аї кѣщигат о провиндіе консуларѣ дп ачеле пѣрді, пе каре леаѣ дефінт лецеа пофтеї тале, іар нѣ лецеа ципере-тѣѣ. Пентрѣ-кѣ дѣпѣ чеа маї дреапѣ шї маї вѣпѣ леце а лѣї Чесар попоарѣле лїбере ера деплн шї дп адевр лїбере; іар дѣпѣ лецеа пе кареа нїмїні п'аѣ рекѣпоскато де леце афарѣ де тїне шї де соцѣл тѣѣ, тоатѣ Ахаїа, Тесалїа, Атіна, Гречїа дп-треагѣ цї с'аѣ дат цїе; аваї атѣта арматѣ, кѣтѣ нѣдї дѣдѣсе сенатѣл саѣ попорѣл роман, чї кѣтѣ конскрісесе пофта та. Вістіерїа о сторсесешї.

38. Че требі аї фѣкѣт ка командїр де арматѣ дп провиндіа консуларѣ? Въ дп-трев, че требі аѣ фѣкѣт, дпдатѣ че аѣ сосїт? Дпкѣ нѣ въ поменеск рѣпїчнїле, ванї сторшї саѣ апѣкаці кѣ сіла, нїчї вчїдерїле аїадїлор, нѣ оторѣреа оспѣтарїлор, нѣ кѣлкареа де кѣвѣнтѣл дат, нїчї крѣпченїа, нїчї крїтелеле; де въ ва плѣчеа несте пѣдїп тѣ воїѣ диспѣта ка кѣ зп фѣр, ка кѣ кѣлѣкторїѣ де челе сфїпте, ка кѣ зп вчїганш, іар акѣта воїѣ алѣтѣра непорочїреа теа кѣ порокѣл чел стрѣлѣчїт де зп командїр (imperator). Каре аѣ кѣщигат вреодатѣ провиндіе кѣ команда несте арматѣ шї сѣ нѣ фїе трїмїс нїчї зп репорт дп скрїс кѣтрѣ сенат? Маї алес кѣ ачеа провиндіе есте аша маре, маї вѣртос Македонїа шї концївратѣ де атѣтеа неатѣрї варваре, дпкѣт командїрїї Македонїеї аѣ кѣпоскѣт марцїпеле цереї нѣмаї аколо, зп-де лї се опрїа шї армеле, дпкѣт афарѣ де кѣдїва карїї авѣсесерѣ команда де преторї, чеїмалцї дпвестїдї кѣ пѣтере консу-

ларѣ тодї аѣ трїзмфат, кѣдї аѣ скѣпат кѣ віадѣ. Дакѣ ачеста е лѣкрѣ поѣ, кѣ атѣт маї вѣртос чела. Іатѣ тотѣш кѣ ачест ом кѣ патѣрѣ де вѣлтѣре фѣ нѣмїт командїр аї ачелеї провиндії (voind nї zeїї).

40. Дар токма де шї нѣдї дпкїдеаї тѣ кѣртеа пентрѣ тотдеазна прїп мѣлтеле хѣле vomїте асѣпра сенатѣлї, спїзнемї че лѣкрѣрї с'аѣ сѣвѣршїт дп провиндіа та, де каре сѣ фїї авѣт а скрїе кѣтрѣ сенат кѣ врео вѣкѣрїе? Бажокорїреа Македонїеї? зрѣта пердере а орашелор? деспоїереа аїадїлор? депредареа кѣмпѣрїлор? дп-тѣрїтѣра Тесалонїчеї? дпкїдереа дрѣмѣлї остѣшеск? перїреа арматей поастре прїп фѣр, фоаме, фрїг, чѣмѣ? Іар тѣ каре п'аї репортат нїмїк кѣтрѣ сенат, прекѣм дп Рома аї фост кѣпоскѣт кѣ ецїї маї мїшел декѣт Габїніе, аша дп провиндіе, де шї кѣ пѣдїа — маї тїкѣлос декѣт ел.

42. Че ві се паре, дакѣ теаш ведеа пе тїне шї пе Габїніе спѣзѣрацї, вѣкѣрат'аш маї мѣлт де мѣчелареа трѣпѣлї во-стрѣ, декѣт тѣ вѣкѣр де іпѣамїа (рѣшїнеа) воастрѣ? Нѣ се поате сокотї нїчї о осѣлѣдѣ, ла каре сѣ нѣ поатѣ кѣдеа шї вѣр-вацїї вѣпї прїп врео непорочїре. Ачеста о зїк шї ачеї гречї аї тѣї, кѣ карїї дпдї петречї дп десфѣрпѣрї: пе карїї мѣкар де іаї аскѣлта аша, прекѣм требѣїа сѣ фїе аскѣлтацї. Нїчї одатѣ нѣ теаї фї аѣндат дп атѣтеа вѣлѣстѣмѣдїї. Дар дї аскѣлцї дп іеслї, дї аскѣлцї дп кѣрвѣрїї (in stupris), дї аскѣлцї дп мѣпкѣрї шї дп вїп. О спѣн дпсѣ тот ачеїа, карїї рѣл дп хотѣрѣск дѣпѣ дѣрере, іар вїнеле дѣпѣ десфѣтаре, кѣткѣ дпцелентѣл де ар арде пе грѣтаре дпфокате, тот ва зїче кѣ ѓ плѣкѣт шї нїчї кѣт маї пѣдїп нѣ се ва

плънце. Атъта пѣтере воирѣ а рекъноаще дп виртѣре, дпкът отѣл вѣн съ пѣ поатѣ фѣ нѣчѣ одатѣ нефериче.

67. Че гъндѣдѣ пентрѣ десфърнареа ачестѣи ом? Тоатѣ десфърнареа есте реа ши вѣрѣтѣ, дар тотѣш есте оареш-към вревна маѣ потрѣвѣтѣ де зп ом повѣл ши лѣвер. Ла ачеста нѣмѣк пѣ е алес ши елегант, нѣмѣк ѣсквѣт (лазд не дѣшман), нѣчѣ преа скъмп афарѣ де десмердѣрѣле трѣплѣнѣ. Нѣчѣ зп вас лѣкрат къ тѣѣестрѣе, пѣхарѣ фоарте тарѣ ши дпкъ пентрѣ ка съ пѣ се парѣ а вѣдѣсѣ не аѣ сѣѣ, де Плачендѣа; маса дпкъркатѣ пѣ къ конкѣлѣи, саѣ къ пещѣ, чѣкъ карне тѣлтѣ рѣнчедѣ; сервѣ тѣрдарѣ министрѣ, зпѣи ши вѣтрѣнѣ; каре е вѣкътарѣ, е ши камерѣер, пѣне пѣ коаче акасѣ, нѣфѣцѣ пѣаре; пѣне ши вѣн дела вѣрт ши къ къпа; гречѣ прѣп прецѣвр къте чѣнчѣ дп пѣтѣде, десеорѣ ши маѣ тѣлѣдѣ, ел сѣнгѣр; тот вѣѣ пѣпѣ лѣ се дѣ. Кънд азде къптатѣл де кокош, креде къ аѣ ре'нвѣс вѣнѣл (авус) сѣѣ, демъндѣ а се рѣдѣка маса.

68. Ва зѣче чѣнева, де знде кънощѣ тѣ ачестѣа? Зѣѣ пѣ воѣс дескрѣе не нѣмѣнѣ спре важокѣрѣ, маѣ вѣртос не зп ом мѣнтос ши проконсѣт, не ачест фелѣѣ де оаменѣ де аш вреа, тот пѣ почѣѣ фѣ тѣнѣос. Есте зп грек каре петрече къ ачеста, ом ка съ спѣѣс адеврѣл, де оменѣе, дпсъ пѣ маѣ пѣпѣ кънд есте къ алѣдѣ саѣ ел де сѣне. Ачела къпоскъ не ачеста (не Пѣсо) дпкъ дѣн тѣперече аша мѣсеравѣл към есте, пѣ се дпгредошѣ де прѣгѣнѣа лѣѣ, чѣ маѣ вѣртос фѣнд ши пофѣтѣ, с'аѣ дедат къ ел астфелѣѣ, дпкът петрек дппревѣл ши маѣ пѣ се департѣ вреодатѣ дела ел. Нѣ ворвѣск дптре не'нвѣдѣдѣ, чѣ към сокотѣск

дп адѣнаре де оаменѣ фоарте проконсѣдѣ ши кълтѣвадѣ. Адѣ авѣтѣ спѣвѣндѣсе, къ фѣлософѣи епѣкѣреѣ тоате лѣкѣрѣле къте сѣнт а се пофѣтѣ, ле тѣсѣрѣ къ котѣл десфѣтѣрѣи. Есте вѣне аша, саѣ пѣ, нѣѣ пѣ не пасѣ, нѣчѣ къ е тѣмпѣл а черчета ачѣеста; къ тоате ачѣстѣа есте о матерѣе де ворвѣре лѣнекоасѣ, де тѣлте орѣ перѣкълоасѣ пентрѣ зп тѣнѣр пѣдѣн прѣченѣтѣорѣѣ.

69. Аша дар ачест артѣсарѣв дпдатѣ че авѣ къ фѣлософѣл лавдѣ аша тѣлт десфѣтареа, п'аѣ маѣ черчетат нѣмѣк, чѣ адѣцѣ сѣмѣрѣле пѣчѣерѣлор сале ши аѣ дпченѣт а рѣнкеза ла ачѣстѣа къвѣнте атѣт де тѣлт, дпкът аѣ креде, къ ел дп чѣла п'аѣ афлат не даскалѣл вѣртѣдѣѣ, чѣ не вѣзѣторѣл десфѣрѣлор сале. Грекъл маѣ зптеѣѣ дпченѣѣ а осѣвѣ ши а тѣлтѣчѣ чѣле зѣсе... Че атѣтеа? Грекъл зшор ши фоарте фѣртос, п'аѣ воѣт а се дппрѣтѣвѣ преа тѣлт ачѣстѣѣ сенатор ал попорѣлѣѣ roman.

70. Дар ачѣста де каре ворвѣск, пѣ есте пѣмаѣ фѣлософ, чѣ полеѣт ши къ алте щѣнде, каре се спѣне къ чѣлалѣдѣ Епѣкѣреѣ ле лапѣдѣ. Тар поѣзѣи фаче преа солѣне, фѣртоасѣ ши елеганте. Дп ачѣста тѣстрѣл чѣне ва воѣ, дар зшор, пѣ ка не ом рѣѣ, пѣ ка не образнѣк, пѣ ка не некѣрат, чѣ ка не зп грекълед, ка не лѣнгарѣѣ, ка не поет. Ачѣл грек венетѣк, дѣдѣ пѣсте ачѣста, дпшелат тот де ачѣле спрѣнчѣне, де каре фѣ дпшелатѣ ачѣастѣѣ четате аша дпцѣлеапѣт ши таре. А се рѣтраѣе пѣ пѣтеа, дпкъркат прѣп фамѣларѣтате, темъндѣсе ши де пѣтеле нестаторнѣчѣеѣ. Рѣгат, дпвѣтат, сѣлѣт атѣтеа скрѣсе де ел кътрѣ ел (кътрѣ Пѣсо), дпкът тоате десмердѣрѣле, тоате кърѣѣле, тоате фелѣврѣле де чѣнѣ ши де оспѣде, дпсѣрѣшѣт тоате преакѣрѣѣле

*)

лѣи і леаѣ кѣпринс дн челе маі delicate
версѣри.

Шчл. шчл. шчл.

DIN MAGAZINŪL ISTORIK.

Domnŭl Lazreani траѣе не скѣрт лѣи
ia исторіеі Romŭnilor компѣсѣ тот дн
читате стрѣине фоарте интересанте. Ноі
пѣнем аичі ачест артикол импортант кѣ а
чеа днcredinдаре, кѣ пѣнѣмаі Romŭnilor, чі
кѣар ші стрѣинилор приетиніаі адевърѣлѣи исто
рик, читиндѣл пѣмаі кѣ пѣдинѣ лѣаре аминте,
лѣнд totdeодатѣ дн сокотеалѣ ші вока
вѣларѣл лимѣеі поастре, ва фі песте пѣ
тинѣ а пѣ се конѣинѣ деспре днченѣтѣл
пострѣ. Ориѣиналѣл читателор дн елінеѣе
латинѣе, енглезеѣе ші франѣозеѣе сѣп
тем сѣліѣі ал лѣса парте mare афарѣ, пѣ
маі дн причіна ѣнгѣсѣімеі колоанелор поа
стре; днсѣ vezіле дн Magazin. Артиколѣл
есте прекѣм ѣрмеазѣ:

Dіскѣре днтродѣктів ла исторіа Romŭnilor.

Romanіi, днн ѣн стат мѣк ші педн
semнат дн мѣжлокѣл Італіеі, врескѣрѣ дн
ан дн ан кѣ о rapiditate неспѣсѣ, ші дн
декѣре апроане де чинчі сѣте де ані дела
днтемеіареа статѣлѣи днші днтінсерѣ Do
mnia песте тоатѣ Італіа, пѣ атѣта скѣлѣн
дѣсе еі асѣпра вечінілор лор, кѣт апѣ
рѣндѣсе дн контра атакѣрилор фѣкѣте де
кѣтре ачещіа. Дн лѣпта кѣ Січіліаніі, не
ла анѣл 490 дела днтемеіареа Romei, ве
пѣрѣ дн контакт кѣ Картаѣинесіі, де ѣнде
се пѣскѣ ѣн рѣсѣвоіѣ крѣнт днтре ачесте
доѣе статѣри, дн каре Annibal маі кѣ а

дѣсе ла desperанѣтѣ не Romanі, днсѣѣр
шѣт днвінсерѣ ачещіа, ші Картаѣинесіі фѣ
рѣ сѣліѣі сѣ дешарте тѣте провинѣеле дн
Еѣрона, ші сѣ деа флота Romanilor, ла
анѣл 552 дела днт. Р. — Пѣднн дѣпѣ а
чещаста се сѣпѣсе Macedonia, Ілірікѣл, Гре
чіа, Сіріа, ші Африка дѣрѣжѣндѣсе кѣ то
тѣл Картаѣинеа, не ла анѣл 607 дела днт.
Р. — Ърмарѣ Spania, Неманѣдіа, Asia мѣ
кѣ, Трачіа, Галіа, дн ѣн спаѣіѣ авіа де
патрѣѣчѣі де ані. Сѣпѣт днтѣратѣрѣл Ав
гѣст Octavian се еа Mesia ші Panonia, де
кѣтре апѣс се днтінде имперіѣл Roman
пѣлѣ песте Britania, де кѣтре рѣсѣрѣт
пѣлѣ ла Еѣфрат, де кѣтре меазѣзі пѣлѣ
дн дешертеле Афричѣі, де кѣтре меазѣ
поанте пѣлѣ ла Дѣлѣре.

Дачіі де асѣпра Дѣлѣрѣі днші апѣрѣ
ліѣртатеа кѣ ѣрѣѣѣдіе, ші дн стареа лор
чеа варѣарѣ се арѣтѣ ѣн поплѣ вреднѣк
де а ѣінеа кѣмпѣна кѣ Roma. Дечѣвал
реѣеле лор пѣ пѣмаі кѣ пѣ се сѣпѣне лѣі
Domitian, чі дн ші вате днфрікошат, ші
пѣ пѣмаі кѣ асѣкѣреазѣ ліѣртатеа рега
тѣлѣи сѣѣ, чі ші фаче трѣѣѣтаріѣ не ста
тѣл чѣл маі mare ші маі пѣтінте дн лѣ
те. Днсѣѣршѣт, ачест ал доілеа Annibal.
днші афлѣ дн Траіан ѣн рѣвал вреднѣк кѣ
каре сѣ се тѣсоаре ла арме. — Маркѣ
Ълпѣѣ Траіан днѣлдіндѣсе не тронѣл Че
сарилор дѣпѣ тоартеа лѣі Nerва сѣчѣсоріѣл
лѣі Domitian ла анѣл 850 дела днт. Р.
саѣ 97 d. Хс. пѣмаі декѣт декіарѣ рѣсѣвоіѣ
Дачілор, ші дѣпѣ маі пѣлѣте ѣтѣллі крѣпте
кѣ ачещіі оамѣні рѣсѣвоіѣші ші амаѣторі де
ліѣртате, дн декѣре де доі ані, дн дн
вінѣе ші дн сѣлѣе сѣ чеарѣ паче, кареа
лі о ші дѣ конѣстрѣнѣндѣсі сѣ дѣрапѣне
тоате фортѣреѣеле ші сѣ фѣгѣѣѣаскѣ кѣ

вор аеа ачеіаші пріетіні ші връжмаші, каре сѣнт ші аї поплѣлѣ Roman. — Дарѣ ачеастѣ паче нѣ ціне тѣлт, кѣчі Дечевал педувѣдат кѣ мініцеа скѣрт дѣпѣ депѣртареа Romanілор апѣкѣ іарѣші артеле ші дичене сѣ праде провинделе romane de песте Дѣлѣре. Траіан, възѣнд кѣ кѣ ачеші оамені се фак дндешерт легѣтѣрі де паче, се отѣреце сѣ і стѣлгѣ кѣ тотѣл. Дечі плеакѣ іарѣші кѣтрѣ Дѣлѣре, zideце песте ачест рѣѣ мінѣпатѣл ачел под деспре каре zиче Dion Кассіѣ: „Атѣлчі Траіан фѣкѣ зп под песте Дѣлѣре, деспре каре еѣ нѣ тѣ почіѣ міра дестѣл; кѣчі де ші фѣкѣ Траіан ші алте лѣкрѣрі мінѣпате, тотѣші ачест под днтрече кѣ тѣлт тоате челелалте фапте але сале. Ачест под аре 20 піластріі де піеатрѣ пѣтратѣ, сінгѣрі фѣрѣ фндament аѣ о днѣлдіме де 150 пічоаре, о лѣдіме де 60 пічоаре, ші сѣлт ашезаці днтре сіне днтр'ѣн інтервал де 170 пічоаре ші зніці кѣ волте. Келтсіала ачестѣі лѣкрѣ поате фі некрезѣтѣ, дарѣ кѣ тоате ачестеа е маі mare мірареа кѣ есте фѣкѣт днтр'ѣн рѣѣ плін де вѣртежѣрі ші днтр'о алвіе пороіоасѣ дін каре кѣрцереа лѣі нѣ с'а пѣтѣт авате аіреа. Днсѣ еѣ нѣ спѣіѣ лѣдімеа ачестѣіа фінд кѣ есте преа mare (кѣчі знеорі днѣндеазѣ дндоіт ші днтретіт), чі пентрѣ кѣ есте атѣт де mare дн ачел лок атѣт де днлѣст, ші нічі зпѣл нѣ ера маі потривіт спре а фаче под. Дн ачест лок кѣ кѣт маі tare кѣрце рѣѣл дін лат дн днлѣст ші іарѣші дін днлѣст дн лат, кѣ атѣта мерѣе маі репеде ші есте маі адѣлѣк, днлѣт ачеста тѣреце фоарте тѣлт гревтатеа де а фаче под. Днтр'ачеаста леспе се поате днделеце

тѣрпмеа сѣфлетѣлѣі лѣі Траіан. — Аша дарѣ Траіан дѣпѣ че а фѣкѣт ачел под а трекут Дѣлѣреа, ші дѣпѣ ачееа а пѣртат рѣсѣвіѣл кѣ маі mare вѣгаре де сеатѣ де кѣт кѣ іѣдітате, ші авіа а сѣпѣс днсфѣршіт пе Дачі. — Дечевал реѣеле Дачілор възѣнд кѣ і с'а лѣат ші капітала ші тѣтѣ деара, ші кѣ'л амерінѣтѣ періклѣл, с'а оторѣт ел днсѣші ка сѣ нѣ се прінзѣ віѣ. Капѣл лѣі с'а адѣс ла Рома, ші Дачіа а кѣзѣт сѣпт потестатеа поплѣлѣі Roman дн каре апоі Траіан а дѣс колоніі.“ — Евтропіѣ дн Картеа VI. Кап 6, кѣ ворѣе скѣрте, дарѣ дѣпѣ модѣл сѣѣ, ponderoасе, се сіелеце маі тѣлт admірѣнд декѣт дечетрмінѣнд, сѣ арате ші днтіндереа провиндеі ші пѣтѣрѣл лѣкѣіторілор адѣші днтрѣнса: „Фінд-кѣ Дачіа се дешертасе де оамені прін рѣсѣвіѣл лѣі Дечевал, де ачееа Траіан спре а понѣла ачеастѣ провинѣтѣ че аеа днпреціѣр зп мліон де паші, а адѣс дін тот імперіѣл roman о пѣпѣтѣратѣ тѣлдіме де оамені спре а кѣлтїва кѣмпііле ші четѣділе.

Птолемеѣ дн географіа са пѣтеце песте патрѣзечі де четѣді, Карта Пѣвтіңцеріанѣ маі чінчїзечі, кѣ тоате кѣ нѣ пѣтерѣ пе тоате ачелеа каре ле кѣпоскѣсе Птолемеѣ, де знде фѣкѣнд комплініре пѣтѣвалѣ, се сѣіе ла шептезечі ші маі тѣлте. — Ълпїан дн Дїцесте спѣне вѣ чінчї дін ачесте колоніі аѣ авѣт дрепт італїк: „Ші дн Дачіа колоніа Зерпенілор чеа фндатѣ де Дївѣл Траіан аре дрепт італїк. Ші Зармізеѣетѣса аре тот ачелаші дрепт; асеатене ші колоніа Напока ші Апѣл ші сатѣл Патавікѣ каре а довѣндіт дрептѣл колоніеі де ла дївѣл Север.“ — Інскріпчїзніле дннтре каре с'аѣ афлат пѣлѣ

акъта песте 300, пѣртѣрѣсекъ къ маї тѣл-те четѣдї аѣ авѣт дрепт де Мѣнічїніѣ. Дн ачесте інскрїпчївнї нї се днфѣдїшеазъ пѣ-меле а чїнчїспрезече лецївнї ашезате де днпѣраторї пентрѣ апѣрареа провиндеї, адїкъ: I. Adiutrix, Mınervia, II. Augusta, Parthica, III. Italica, IV. Augusta, Flavia, Gallica, Vıctrix, V. Macedonica, VI. Vıctrix, VII. Claudia, VIII. Augusta, X. Fretensis, XI. Claudia, XII. Fulminatrix, XIII. Gemina, Ulpia, XIV. Gemina, Martia, Vıctrix, Moesica, XV. Sicinia, XXX. Valens, Vıctrix, Ulpia.

Песте ачестѣ провиндѣ каре се пѣ-тера днпре провинцеле Авѣгѣстѣлѣї, іар пѣ але сенатѣлѣї, шї каре се гѣверна мї-лїтѣреще шї се пѣмїа Dacia Augusta, а пѣс Траїан Пропретор пе Маркѣ Скав-ріан, каре а фост шї прокѣратор ал со-ціетѣдїї мїнелор де азр, каре соціетате о ашезасе днператорїѣл спре а превегїа аспра есплоатадїїлор де метале, деспре каре се фаче де тѣлте орї поменїре дн інскрїпчївнї, прекѣт шї деспре дрегѣторїї чеї маї днсенпадї. —

Дрѣтѣрїле челе ащернѣте къ пїеатрѣ, днпре каре треї тречеа песте Дѣлѣре, прекѣт аратѣ картае Пѣстїнцїерїанѣ, шї стрѣвѣтеа прїп тоатѣ провинда, тнїнд че-тѣдїле прїнчїпале; васїлїчеле, темплеле, амфїтеатреле, вїлеле, апедѣктеле etc., але кѣрора рѣїне се вѣд шї астѣлї, аратѣ ста-реа чеа днфлорїтоаре а провиндеї сѣпт днператорї, кареа ера тпа днпре челе дїднтѣїѣ шї челе маї формоасе провинде але імперїѣлїї roman челѣї mare.

Ачестѣ провиндѣ а днфлорїт дела анѣл днт. р. 859, іарѣ дела Хр. 106, кѣнд Траїан о формасе, сѣпт чеї маївнї

шї маї пѣтїндї днпѣраторї, дн кѣрс де о сѣтѣ шасезечї де анї, пѣлѣ пе тїмпѣ-рїле лѣї Галїен, кѣнд пѣвѣлїнд дн тоате пѣрѣїле варварїї дн афарѣ, шї скѣлѣндѣ-се дн пѣнтрѣ пе рѣнд треїзечї де тїранї, а днчепѣт а devenї театрѣл рѣсвоїелор шї ал днкѣрселор варварїлор. — Чїнт Nonїѣ Рецїліан, пѣскѣт дн Dacia, імпера-торїѣ кѣраціос, а кѣрѣдїт де варварї па-тріа са дн ачесте тѣрѣвѣрї, дарѣ дн скѣрт тїмп дѣпѣ ачееа с'а вчїс де мїлїтарї. Шї тот къ модѣл ачеста а перїт шї Галїен дн анѣл дела Хр. 268. Ачестѣїа ї а вр-пат Маркѣ Аврелїѣ Клавдїѣ каре дн анѣл 269 а днвїнс пе Готїї карїї пѣстїїсерѣ Ілї-рїкѣл шї Месїа, шї прѣпѣдїндѣле шї фло-та лор а прїїмїт сѣ ї се деа тїтѣлѣл де Готїк. — „Am стїнс (скрїе імператорїѣл) треї сѣте дѣвѣзечї де мїї де Готїї, ам дн-пекат дозе мїї де корѣвїї. Рѣкѣрїле сѣпт акоперїте къ скѣте, тоате рїпеле сѣпт а-щернѣте къ спате шї къ ланчїї, кѣтпїї сѣпт акоперїдїї къ оасе, нїчї вн дрѣт пѣ е кѣрат. С'а лѣсат о тѣлдїме фоарте mare де карѣ. Am прїнс атѣтеа тѣїерї, днкѣт тот солдатѣл днвїнгѣторїѣ поате сѣ шї еа дозе шї треї тѣїерї.“ — Шї ачест імпера-торїѣ а перїт асеменеа дн анѣл 270. — Аврелїан пѣмїндѣсе Імператорїѣл дн Сїрмїѣ дн Panonia, де шї вїрѣї маї де тѣлте орї пе Готїї, днсѣ вѣзѣнд къ с'а пѣстїїт Ілїрї-кѣл шї къ с'а перѣдѣт Месїа, пе ла анѣл 274, десперѣндѣсе де а маї пѣтеа сѣ дїе Dacia, а скос лецївїїле дн провиндѣ днпревѣлѣ къ о mare парте де провиндїалї, шї лѣ а ашезат дн Месїа, пе каре маї пе вртѣ а воїт а о пѣмї Dacia са, ка сѣ пѣ се вїте пѣмеле Dacieї челеї формате де Траїан. Дечї ачеста а фост Dacia чеа повѣ

каре маї тързиѣ с'а deocedit de авторіи Бі-
cantini кѣ пѣтиреа де Рѣпанъ ши Medite-
ранъ, фииндкѣ ачеса се дотиндеа де кѣтрѣ
меазъ-поапте пе лѣогъ рѣпеле Дѣптріи,
ши ачеста спре меазъ-зи prin Dardania ши
Macedonia, іаръ маї тързиѣ пѣлѣ prin Те-
salia ла мѣнтеле Пинд. Даръ дн тимпѣриле
поастре, ачесте доѣе Дачіи поѣе, адекъ Рѣ-
панъ ши Mediterанъ, с'аѣ кѣзтат де скри-
пторіи чеї фѣрѣ критикѣ, маї алес зогѣрещі
дн Dacia веке а лѣи Траіан, кѣрора пѣ
щіѣ prin че днсѣolare сѣпернатѣралъ с'а
adaѣс маї пе зртѣ ши о атреїа, адекъ чеа
пѣтитѣ Алпестрѣ, деспре каре дн адеѣвр
пѣ се фаче пічі о поменіре ла авторіи чеї
векі. Кѣчи Dacia лѣи Траіан чеа веке п'а
кѣпоскѣт ачестѣ днпѣрѣдире, ши лѣкрѣл
ачеста се щіе де тоѣи чеї че аѣ чітит Исто-
ria romanъ veгінд, іаръ пѣ вісѣнд.

(Ва зрма.)

ДЕСПѢРЦИРЕА ѢНѢИ СОЛДАТ ДЕ СОЦИЕА СА.

(Кѣптек мїлітар. *)

Кѣпѣ кѣкѣл пе сѣрдѣл
Віне тимпѣл се тѣ дѣл,
Віне тимпѣл се тѣ дѣл
Фаѣѣ кѣ пѣгѣлѣл тѣрѣ.
Днті лас кѣртеа ши локашѣл
Ка се 'нтімпіп пе врѣжташѣл,
Днті лас пѣгѣл, днті лас вої
Спре а мерѣе ла рѣсвої.

*) Ачест кѣптек мїл а дат зп мїлітаріст, Нѣ
се щіе чіне 'ї а фост авторѣл ши кѣнд с'а
компѣс. Еѣ дн даѣ аічі пѣвлікѣлѣл рот. кѣ
пѣгѣне скітѣврї, пе каре лѣам сокотіт де
трѣзінѣѣ дн зпеле локѣрї. J. J. Mănu.

Еѣ тѣ дѣл, п'ам днкѣтрѣѣ,
Кѣ де пѣ vom пѣѣи рѣѣ;
Тѣрчі с'аѣ апропіат
Шандѣриле лѣаѣ стрікат.
Праф ши глоапѣе пѣ аѣ лѣат,
Локѣриле лѣ аѣ прѣдат.
Де пѣ vom сѣрї кѣ тоѣи,
Вор венї еї ка ши ходїї.
Нѣ ор прѣда ши пѣ ор ровї
Ши маї таре рѣѣ пѣ о фї.
Кѣпїтанѣл е пѣшкат,
Метепанѣл е тѣят
Пе стегарїѣл л'а ровїт
Мѣлѣї воїнічі с'аѣ прѣпѣдїт.
Дѣте драга теа акасѣ
Де пїменеа пѣѣи маї пѣсѣ.
Дѣтѣ акасѣ одїхнеѣе,
Дѣтнезеѣ днкѣ тѣрїеѣе.
Преа 'ндѣратѣл Дѣтнезеѣ
Фїе пѣрїпѣлѣл тѣѣ.
Маїка сѣпѣтѣ веогѣрїпѣ
Сѣѣи деа мѣпѣѣере пїпѣ,
Кѣ де аѣтѣї днколеа
Поате пѣ пѣ om маї ведеа.
О іѣвїта теа соѣїе
Де 'дї ам грешїт чеѣа дїе,
Еартѣмѣ, се фїї сртатѣ,
Се пѣ маї фїї сѣпѣратѣ;
Кѣчи еѣ драгѣ пѣ с' де віпѣ
Іа пѣхарѣл ши'мї днкіпѣ.
Кѣї порѣкѣ 'мпѣрѣтеаскѣ,
Кѣзѣ сѣ се 'мпїнеаскѣ.
Дак' ашї прїнде а мѣрї,
Саѣ ачеї тѣрчі м'ар ровї;
Те роѣ соаѣѣ преа іѣвїтѣ
Фѣ о рѣгѣ змїлітѣ,
Пентрѣ сѣфлѣделѣл теѣ,
Ка сѣ'л ерте Дѣтнезеѣ,
Сѣ даї пошїї сепїндаѣе,
Пѣне челѣвїа че п'аре.

* * *

Фрѣзѣлѣ верде ши олелеа
Дѣнѣа дїп гѣрѣ грѣїа:
Офїцерї кѣ пентѣл таре.
Дѣрѣїїмї аскѣлгаре:

Ня дъчедї не содѣл мей,
 Се въ кѣсте Дѣтнезеѣ!
 Де треї лѣнї сѣнт мѣрїтатъ
 Н'ам нїчї татъ, н'ам нїчї татъ;
 Н'ам нїчї фрате, н'ам нїчї сор,
 Пърѣсїтъ кат' се мор.
 Лѣацї тѣте, ле лѣацї
 Нѣтаї содѣ мї'л лѣсацї.
 Авет віте, авет вої,
 Доде, треї сѣте де ої.
 Лѣацї тѣте, ле лѣацї,
 Нѣтаї содѣ мї'л лѣсацї, —
 Нѣ'мї дъчедї не содѣл мей,
 Се въ ерте Дѣтнезеѣ!

В О Ч Е Л Е І Н І М Е І.

Мареа де џете сѣв грезтѣцї
 Мѣїнд орібіл кѣнд е фѣртѣнъ;
 Де vede, ноаптеа, мїї рѣзтѣцї,
 Орї се апасъ де кѣтре лѣнъ.

Тоате сѣнт џерсе аша кѣрѣнд,
 Дѣкѣт дѣдатъ че дѣчетеазъ,
 Нѣ се маї vede врео зѣтѣ стѣнд,
 П' а еї сѣрфацъ че се ашазъ.

Ініма дѣсѣ де с'а атїнс,
 Кѣт де зѣзѣре де врео дѣрере,
 Песте пѣтїнцъ е д'а фї стїнс
 О сѣвенїре че іа пѣтере.

Де сѣфѣл вѣптѣл сѣѣ вїжелїї,
 Орї насъ 'н треакѣт врео фїїнцъ;
 Де кад потоапне песте кѣтпїї,
 Барва се скоалъ дїн зѣмїлїнцъ.

Фїїнд-кѣ черѣл а дѣгрїжїт
 Ка с'о адане дѣ тїмнѣл верей
 Шї с'о 'мвїезе неконтенїт,
 Кѣ роа дѣлче а прїмѣверей.

Ініма дѣсѣ, че е маї трїст,
 Нѣ гѣсѣтѣ роѣ, нѣ аре варъ.
 Еа е дѣ лѣте ка зѣ артїст
 Ал кѣрѣї џенїѣ дї е поваръ.

Прїетенїа, орї вр'ѣн амор
 Де вїп' вр'одатъ сѣ о хрѣнеаскѣ,
 Сѣв вѣл апаре амѣїтор,
 Маї рѣѣ воеїде сѣ о рѣнеаскѣ.

Ініма аре тѣлте дѣрерї! . . .
 Кѣ есте тоале шї сїмѣїтоаре;
 Е вїетоаре фѣрѣ пѣтерї,
 Е ка о коардѣ невїврѣтоаре,

Че е кѣлкатъ пѣдѣчетат,
 Кѣ есте роасѣ де конѣїїнцъ,
 Адѣкѣ рѣнїтѣ непрекѣрѣат
 Шї дѣкѣтѣ дѣ сѣферїнцъ.

Ініма сїмте пѣтѣрїїнїт,
 Дар гѣра н'аре нїчї о пѣтере
 Ка сѣ еспїте де сѣвѣрнїт
 Чеа маї зѣшоарѣ а еї дѣрере.
 Бѣкѣрѣцї, 1843, Декѣмврие 18.

Констандїн Вїїшорѣанъ.

Рѣспѣнсѣрї літераре кѣтрѣ Дѣлѣ К. А. дїн М. 11. Август.

1. Десѣре ачеле скрїпте але лѣї Шїп-
 каї шї Клаїн, дїн каре дѣчепѣтѣл с'аѣ тї-
 пѣрїт ла Бѣда дѣ апѣл треакѣт, ної пѣ
 џїм нїмїк маї тѣлѣт декѣт че адї вѣзѣт
 дѣсѣмнат маї дѣзѣлѣї дѣ Газетѣ. Рог
 не орї шї чїне, ка дакѣ аре грезтѣцї кѣ
 прѣпѣтерандїї, сѣ се адресѣзе deadrentѣл
 кѣтрѣ D. Editor дѣ Арад.

2. Дїн Кѣрїерѣл де амѣе сексе маї
 сѣнт есѣмпларе де прїсос, дѣкѣт поате
 траѣе орї шї чїне. Прѣдѣл не зѣ ап есте
 3 ф. 30 крї арѣ.

Ped.